

İLERİ

EMPERYALİZME VE FAŞİZME KARŞI OLAN TÜM GENÇLER BİRLEŞİN!

ÜZEL
SAVI
Temmuz
1985

GENÇLİK
KAZANMAK
için

BİRLEŞ

Ek sınav eylemlerinin ardından...

BAŞARIYA GİDEN YOL

1984-85 yılı, Yüksek Öğrenim gençliğinin YÖK'e, Faşist diktatörlüğe karşı sesini yükselttiği, çeşitli eylemler gerçekleştirdiği bir yıl oldu. Yıl boyunca en keskin cephe Ek Sınavistemi çevresinde açıldı. En zorlu kavga bu alanda verildi.

Bu yarışmada tüm yıla yayılan Ek Sınav eylemlerinin (genelde geçen yılın) değerlendirmesini yapmak ve bazı dersler çıkarılmak istiyoruz.

Kıraya bir soruyla girelim. Fürtü sorular arasında; herbiri can alıcı öneminde olan barınma, beslenme, Parasal Eğitim gibi sorular arasında, neden Ek Sınav ön planda çıktı?

Çünkü bu istem çok somuttu, çok yakıcıydı, çok ivediydi. Binlerce öğrenci atılma durumuna gelirken, geride kalanlar da, sıranın kendine geleceğini görüyor ve "eğer öğrenimimi sürdürmeyi sağlayamazsam, ne barınma, ne beslenme, ne de parasal eğitimle uğraşamayacağım" diye doğru ve pratik bir mantık yürütüyordu. Bu mantıkla birdenbire Ek Sınav sorular zincirinde tutulacak ana halka oluverdi. Ve öğrenci gençlik yığınları olarak bu halkadan tutup, enerjisini buraya yoğunlaştırdı.

İşte Ek Sınav eylemlerinden süzülen birinci ders budur. Öğrenci gençlik gelecekteki eylemlerinde de, sorunlar zinciri içinde sorunları birbirinden koparmadan, en ivedi, en geniş tabanlı soruna parmak basmalıdır. Buradan tutup, kararlı ve tutarlı olarak sonucu yürüme lidir. Sorunların kıyısında dursunlar, gündelik soruç alıcı olanlarla, olmayanları ayıklayabilmek biling ve devayia iğidir.

İkinci önemli ders; İstemsiz ve eylemsiz tutarlılıktır. Öğrenci gençlik iki kez yığınal tutuklamalarla verilen göz dağına karşın geri çekilmemiş, haklılığının ve yığınallığının verdiği güçle, daha direngen, daha girişken yollar, denemiştir. Yıl sonuna gelindiğinde sorun öğrencileri aşmış, velilere de yapılmış, parlamentodan dahi ses çıkartabilme başarısını göstermiştir. Huru kamuoyunda her alevlendiğinde, basın, köşe yazarları öğrenciden yana tavır alıp, "Ek Sınav Hakkı verilmelidir" diyerek gençliği desteklemiştir. Veliler "Gençlik yılında çocuklarımıza bir hak çok görülmesin" diyerek konuyu gençlik yığınları beğlenmiş, diktatörlüğün parlamentodan bile sesler yükselmiştir.

Bunlar bu koşullarda büyük başarıdır. Ama sonuç almaya yeterli olmamıştır. YÖK yıpratmış, parlamento küçüme sıkışmış ama YÖK'ten, parlamentodan Ek Sınav Hakkı koparılıp, alınmamıştır. Demek ki, yapabildiklerine karşın, Öğrenci gençliğin yapamadıkları da vardır.

Biz eylemler başlattığımızda şu saptamayı yaptık. "Öğrenci Gençlik Daha İleri" başlıklı yazımızda, Öğrenci gençliğin savaşımanın sonuç alıcı olabileceğini, Ek Sınavdan öte, YÖK'ün yıkılmasının önünün açılacağını söyledik. Pusula olarak da Birlik, Yiğinsellik ve Hakklılığın daha geniş kesimlere onaylatılması masasına işaret ettik.

Savımızı yineliyoruz. Öğrenim yılı bitmiş de olsa son söz söylenmemiştir. Öğrenci Gençlik kazanabilir. Ek Sınav hakkını alabilir, giderek sınav sistemini, vize sistemini değiştirebilir. Bir cepheye kazanılan başarı, diğer cepheleri olumlu etkileyerek (Vurt, Paralı Eğitim vb.) daha ileri götürebilir.

Ama nasıl? Pusula yine birlik, yine yiğinsellik, ve yine hakklılığın toplumun diğer kesimlerine kabul ettirilmesi. Biz bu kavramları yinlemekten öte açıp, somutlanak istiyoruz.

Öğrenci gençlik (genelde gençlik) birlik sorununa daha geniş ve somut bakmalıdır. Birlikten yalnızca öğrenci gençliğin, (genelde gençliğin) iç birliği anlaşılmalıdır. İç birlik de içinde birlik kavramı zenginleştirilip içi doldurulmalıdır.

Konuya sistematik yaklaşalım. Birlikten anlaşılması gereken üç bölümde ele alınabilir.

1-Öğrenci gençliğin kendi içinde iç birliği

2-Öğrenci gençliğin diğer gençlik kesimleriyle birliği

3-Öğrenci gençliğin diğer toplum sınıflarıyla ilişkileri, yakınlaşması, bütünleşmesi.

Bunlar arasında öğrenci gençliğin kendi iç birliğinin temel olduğunu belirtmeye bile gerek yoktur. Bu konuda çok konuşulup, tartışıldığı, herkesin bu birliği en azından kavram olarak yinelediği bir gerçektir. Ancak konu henüz tartışma ve yinlemenin ötesine taşanmıştır. Öğrenci gençlik içinde yer alan farklı grupların ve bir bütün olarak öğrenci kitlesinin birliği sağlanmalıdır. Bunun yolları, yöntemleri, araçları bulunmalıdır. Biz konunun tartışma ve yinleme düzeyinde bile olsa ele alınması niyeti ile bir adım sayıyoruz. Ama bu adım, başka adımların izlenmesi, tartışmaların açılması zorunludur. Öğrenci gençliğin öteki gençlik kesimleri ile birliği yine de aynı çerçevede yaklaşmak gerekiyor.

Öğrenci gençliğin öteki toplumsal katmanlarla birliği ve bütünlüğü de en az ilk ikisi denil önmelidir. Ve bu alan henüz yeterli dercede tartışma gündeminde dahi yer almamaktadır. Oysa bu alanda bazı açılardan daha erken sonuç alınabileceği bile söylenebilir. Çünkü dahageniş, daha haklı, daha az kemikliğmiş bir alandır.

Dinlemin genelleşmeler ışığında somut yaklaşmak gerekiyor. Çünkü teori griyse, pratik yeşildir. Kelimeleri yinlemekten öte, gözlerinizi nesnel ortama çevirelim ve elimizin uzandığından başlayalım.

Öğrenci gençlik üniversitede yer alıyor. Üniversite içinde savaşıyor. Ve bir artık üniversite olgusuna bir bütün olarak bakmayı öğrenmeliyiz. Burada hemen bizim yazımızda hocalarımız ve öğretmenlerimizin var. Vatanlar her sovrana bir ucunda bir etkileniyorsa, Ebu ucunda da onlar etkileniyor. Üzlelikle hocalarımız, öğretmenlerimizi birlikte davranma olanakları açısından büyük önem taşıyor. Örneğin sınavlar, vize sorununu ele alalım. (Zaten bazı Ek Sınav istemine zorlayan bu çarpık, merkezi etkileyen sınav sistemi değil mi?) Öğrenciler açısından birden diğerine nefessiz koşulan, öğrenci kayıplarını söyle nitelediğimiz sınavlar, hocalarımızı da kaçık olukma makinalarına dönüştürmedi mi? İşte birlikte davranmanın nesnel gerekliliği burada yatıyor. Örnekler çoğaltılabilir. Bizci okulumuzdan eden YÖK, hocaları da rotasyonla yerinden, yurtdandan, işinden ediyor. Bize paralı eğitim, disiplin yönetmeliği, hocalarımıza da 1402'ler, sicil yönetmelikleri aynı yerden dayatılıyor.

Konuya dönersek; Ek Sınav eylemlerinde hocalarımızla ilişki olması gereken boyutlarda olmamış, en yakınımızdaki destekçi olmaması gereken boyutlarda sağlanmamıştır. Eğer olabilseydi, eğer Ek Sınav istemi, öğrenci eğitim üyesi birlikte yükseltilebilseydi eylemler daha güçlü, daha yiğinsel olacaktı kuşkusuz.

Ayrıca bir önemli nokta daha var. YÖK ne yapmak istiyor? Öğrenciyi hocaya hocayı, öğrenciyi doğan etmek istiyor. Üniversiteyi oluşturan bu iki temel öğeyi birbirinden koparmak, uzak düşürmek istiyor. Dışaloğu, tartışmayı, soru sormayı, fikir açıklamayı, demec vermayı yasaklaması bundandır. Eğer hocalarımıza "Öğrencilerimiz haklıdır" dedirebilseydik, YÖK'ün bu sınıfları da suya düşecek, bu alanda de hakettiği darbeyi yiyecekti. Sağlanması gerekenler pek kolay değil kuşkusuz. Çünkü hocalarımızın de eli kolu bağlı, YÖK'ün nefesi anasızın de. Demec vermeleri, öğrencileri için dahi olsa fikir açıklamaları yasak. An-

çok sürekli çaba birgün sonuç alıcı olmaktadır.

Bundan sonraki sorunlarımızda, istemlerimizde hocalarımızı onutulsunmalı, ilk destek istenecek kesim olmalıdır. Fakat onların sorunlarında da öğrenci gençlik hemen yanı başlarında olmalıdır. Bu borç ödemek, iyi niyet göstergisi yapmak için değil, düşünen ortak olduğu için böyle olmalıdır. Sizi aşkın öğretim üyesi Üniversitemizden uzaklaştırıldı. Kişiler hala sürüyor. Öğretim üyeleri atılıyor, sürülüyor, cezalandırılıyor. Kendi kaderleri ile başbaşa bırakılmak isteniyor. (Her kesim gibi) Hocalara destek vermenin bir yolu mutlaka bulunmalıdır. Öğretimin "402'likler" denen sıkıyönetimle uzaklaştırılan öğretim üyeleri küreselleştirme dönemi için haklı bir kavga veriyorlar. Öğrenciler hocalarının yanına koşmalıdır.

Hocalarımızla ilişkilerimizde dengenli olmak, fikirlerimizi, sorunlarımızı, isteklerimizi saygılı iletmek çok önemlidir. Çünkü bu alanda geçirdiğimiz kalem önyargılar, tedbirçilikler vardır. Geçmişten her alanda ders çıkarmak, geçmişi unutmak gerektirir. 12 Eylül sürecinde hoca öğrenci diyalogu bir vizi nedenden dolayı kopmuştu. İlerici devrimci gençlik en haklı olduğu konularda (örneğin çar güvenliği) en yakındakilerimiz desteğini gereğince ve yeterince isteyecekti. Bu eksiklikle, gerici çevrelerin sistematik öğrenci düşmanı propagandası, küreselleştirme hocalarımız bize uzak, seyirci konumuna düştü. Öğrenciyi yalıtılma, saygınlığı yok etme, pesinen etkileme etme politikası 12 Eylül'den sonra dönüp çar alışı devlet politikası oldu. Öğrenci gençlik (genelde gençlik) geçti. Ön yargılar, suçlamalar çabası için düğün zülfü. Bu bezemeye gözmevlikten gelececeği anlamaz bir durumlar ve mutlaka terasına çevrilecektir. Gençlik yakıtla mazlık çemberini nasıl kıracağız? Hakkı olan saygınlığı nasıl kazanacağız? Unutarak mı? Mahredip, yok ederek mı?

Hayır! Bu durum köşeye çekilip, hayıflanmaya değil, daha çok çaba harcayarak, geçmişi olumlu deneylerine sarılıp, hatalardan arınıp daha bilinçli sa vasıyız gerektiriyor. Herşey daha zor, dış tırnak savaşılarak kazanılacak. Saygınlık ta.

Ek Sanay eylemlerinde başkasıca ne yapılabilir? Üniversite dışına çıkılmalı. Üniversite çevresinde esas var. Size çok yakın olan bu esas öğrencileri hep uzaktan mı izleyeceğiz? Alışveriş ettikimiz büfesinden, bir çay içtiğimiz bakkalına kadar çevremizdeki esas, halk, niçin bizim ne istediğimizi, neden savuşturduğumuzu, neden tutuklandığımızı bilmesin? Niçin bizi huzden dinleyip, hak

vermesin? Niçin çevresine Üniversite gençliğinin sorunlarını taşımazın? İÜ öğrencilerinin sorunlarının Zeytinburnu'ndan, İstinye'ye kadar taşınması az şey midir?

Burada bir noktaya sıkışık çekmek istiyoruz. Üniversite çevresi gerçek esnaf kadar, esas kalıplaşmış sivilde de kaynaktadır. Politik polislerin huzurunda geniş bir sığınaktır. Bu bilinen bir sığınaktır, ama bu, bazı heyecanlandıran yolumuzdan ayrılmak bir olgu değildir. Sıkıyönetim çağırarak bu halk ve gençlik düşmanı özel aparatın da hakkından gelinemez. Sonuçta "Ek Sanay" istiyoruz. Devletin tırnak ettiği gibi "en azca", en esasın istemleri" bile getiriyoruz. Ve burası herkes istiyor. Herkes dile getirse bir sınıfın, bir okulun, öğrencilerin Üniversitemizde kimi ayrı dilden konuşması, politik polis (görevli tek "teknisyen" ayrı olan bir insan) sıkıyönetimle dışı gıcırdatılmaktan ötür, başkası ne yapabilir?

İşte yığınlar bölünme gücüdür. Bu yüzden yığınlarlık, daha çok yığınlarlık, bağarın da, birlikleri sağ dışı etmenin de biricik garantisidir. Bu yüzden yığınların diline konuşup, yığınlarla birlikte davranmak gerektir. Bu yüzden bireysel kahramanlıkların peşinde değil, yığınları cesaretlendirme peşinde konuşmak gerektir. Daha zor, zahmetli ama sonuç alıcı tek çıkar yol budur.

Üniversite çevresinden biraz daha uzaklaşalım. Hocalarımız, hocalarımız, konuşup tepelerimiz, emellerimiz, mahallelerimiz var. Onlar hep bir "gençlik işte. Birşeyler yapabiliriz" diye mi izleyecek? Üniversitemizi hep onlarımlar, kendine uzak mı bulduca? Artık topluma "öğrenci-sömürgeci, terörist" ünvanlarına kırılsınlar. Toplumun zorla sınırağı edilmeye istenen bu ön yargı ne yapıp, edip kırılmalıdır. Bunun kırılması demek öğrencinin özgürlük istediği çevresizlik, yalıtılmak çabasının kırılması demektir. Burada tek yolu ayrı düşünülme, istediklerimizle konuşmak, celarla buluşmaktır. Biz haklıyız, Sorunsa kendiler haklıyız. İhtiyar ne yapıp edip onlara haklı olduğumuzu anlatmanın, bizi yürekten desteklemelerinin bir yolunu bulmalıyız. En ufak ayrılmaları bile küçümsemeden değerlendirilmeliyiz. İyi olanı tırnak, onların diline konuşarak biz anlayacaklar, bize hak vercekler ve diktaatörümüzün gençliği yalıtılma vakti kasi mahallelerimizde de iflas edecektir.

Tek tek insanlarla konuşmaktan ötür işler de yapılabilir. Toplumda işlevsiz kalmışta çabışsız da örgütlü kesimler, belli örgütler var. Başta işçi sınıfımız, işçi sınıfımızın sendikalar örgütü

Türk-İş var. Genel olarak herkes bilir ki, "başarı için gençler işlere, işçi-ler gençlere yardım etmelidir" Doğru-ları kalıp gibi yinelenen öte yaşama geçirmeliyiz. Öğrenci gençlik Ek Sinav. İsteminde Türk-İş'in, Türk-İş'e bağlı sendikaların kapısını çalmalıydı. Türk-İş ve sendikalar nezdinde işçi sınıfı-ya görüşmeliydi. Destek istemeliydi. Türk-İş'e "Öğrencilere bu hak verilmeli dir" dedirtmeliydi. Toplumda en devrim-ci manaf olan işçi sınıfı, fabrikalarda, geçekonda semtlerinde öğrenci gençliğin uğradığı haksızlıkları, kendi uğradığı haksızlıkları birlikte konuşmalıydı.

Öğrenci gençlik baroları, odaları, esnaf örgütlerine gitmeliydi. Barolarla yarının avukatları, tabii odaları ile yarının doktorları, mühendis odaları ile yarının mühendisleri olarak ilişki-ye geçmeli, buhünün sorunlarını anlatıp, onların öğrenciliğindeki deneylere baş- vurmaliydi.

Öğrenci gençlik yarının aydınları olarak aydınlarla gitmeliydi. Aydınlarla toplumdaki çelişkileri, sorunları en bilinçli, en kararlı, en kesin bir şe- kilde yansıtan ve ifade eden kişiler ol- dukları için aydın denir. Öğrenciler ay- dınlardan sorunlarını işlemesi, aktarması için ilişki kurup destek istemeliydi. Üstelik aydınlar öğrenci sorunları- na ilgisiz değil. Sunu dilekçelerinde de belirttiler. Ama çok daha somut bilgi- landirilmeleri, ilişkilerin daha sıcak- daha doyurucu olması önümüzde duran önemli bir görevdir. Yazılar, karikatür- ler, şiirler, romanlar bizim sorunları- mızı daha somut ve etkili işlemelidir.

Öğrenci gençlik gazetelere, basına gitmeliydi. Hemen "gidildi" diyecekli- niz. Doğru bu yapılmıştır ve somut yarı- rı da görülmüştür. Ama yukarıdaki yapılabileceği basınıla, köşe yazılarıyla- nın iletilmesi daha nitelikli, daha üst- düzeyde olabilecekti.

Bu ilişkilerde çok büyük engeller- çıkacaktır karşımıza. Nitekim çıktı da. Öğrenciler parlamentoya, cuntanın par- lementosuna, parlamenterlerin davetlisi- ni olarak gittikleri için tutuklanmıştır. Ama sonuçta ne olmuştur. Parlemen-tanın işlevsizliği, bizzat parlamento için- den dile getirilmiştir. Bu saldırıyla gözde- ği vermek isteyen diktatörlük gözde- ği vermiş, tersine kendisini, saldıran- lığı, zorbalığı gözler önüne serilmiş- tir.

Yapılacaklar, yapılması gerekenler- kolay değil. Toplumun neredeyse her ke- si mine politika yasak. Bırakan diğer ke- sinlerin sorunlarına, kendi sorunlarına- nın bile sahip çıkmak yasak. Ama toplumun dayanışmasından, yakınlaşmasından ölesi-

ye korkan cuntanın kontrol altına hiç- bir zaman alamayacağı açıklar, olanek- lar yine de var. Örneğin hergeye karşı- na doğrudan siyasi örgütler, partiler var. Cunta her gelişmeyi kontrol altına ala- mıyor. Parlamento dışı partiler tüm en- gellere karşı kurulduklar, geliştiler, belli konulara geldiler. Politika her- kesime yasaksa Partilere de yasak de- ğil ya. Parlamento dışı 3 parti kendile- rine göre demokrasi mücadelesi veriyor. Öğrenci gençlik parlamentoda dışı partile- re gitmeliydi. SODEP'e, DYP'ye, R.Par- tisine başvurmalıydı. Öğrenci sorunla- rını dile getirmelerini istemeliydi. Bu- nın ilişki öğrenci gençliğin savaşımına güç kattığı gibi, demokrasi savaşımına da- güç katacak, olumlu geleneklerin diyal- oğu başlamasına yol açacaktı.

Bütün bunlar;örneklemebildikleri- niz, örneklemediklerimiz hepsi bir bü- tündür. Birindeki ileri bir adım, hepü- sünü etkileyecek, ileri götürecektir. Ve yalnızca Ek Sinav sorunu değil, yalnız- ca öğrenci Gençlik için değil, tüm so- runlar, tüm gençlik kesimleri için ge- çerlidir. Yaşama somut yaklaşmalıyız. Ya- gam somuttur ve çok yönlüdür. Bütün yön- ler göz önüne alınırsa her yol, her yön- tem yaratıcılıkla denenirse başarı yolu- na açılacaktır.

Konumuz özeline öğrenci gençlik- dinamik olduğu denli yaratıcı olmalı- dır. Toplumun tüm kesimleri ile bağlan- mayı hedeflemelidir. Toplumun diğer ke- simleri ile bağlandığı oranda iç birli- ği de olanaklar kazanıp, hırsızlık peki- şecektir. İç birliğini sağladığı oran- da da diğer kesimler arasında etkisi, saygınlığı artacaktır. Bir Ek Sinav hal- kasının başlayıp, kerte kerte istediği, özlediği sonuçlara gidebilecektir. Akıl- cı yol budur. Unutulmamalıdır ki, zafere- rin yolu zorluklarla, zahmetlerle döge- lirdir.

Konumuzu son bir olgıyla bağlamak- istiyoruz. Demokrasi savaşçıları nesnel- olmalıdır. Gelişmelerin nereye doğru- gittiğini görebilmeli, gelişmelere hak- kim olmalıdır. Tüm çabaları aynı yöne- aktırma becerisine sahip olmalıdır. Geliş- melerin gerisinde değil, önünde olmalıdır. Bu daha ileri olanaklar doğduğunda, daha- ileri olanakları değerlendirebilmek de- mektir. Gelişmenin bir aşamasına, bir- savaşım biçimine sapsın kalma tehli- keşi başarıya gölgeler, engeller. Geliş- meleri iyi gözleyip, gelişen, değişen- koşullara hızla ayak uydurabilen kazana- caktır.

Önümüzdeki yıl kavga kaldığı yer- den sürecek. Pusula yine birlik, yine- yığınsallık, yine gırışkeniktir.